Nr. 162 (5783) WARSZAWA, ŚRODA 2 MAJA 1934 r. Rok XXXIX.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASA czynna od 12 do 2-ej.
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK
CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20—13
ADMINISTRACJA — 5-13-80
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Cena numeru 20 groszy

# Warszawa Robotnicza w szeregach P. P. S.

## Obchód pierwszomajowy w stolicy

**Proletarjat Warszawy przeżył wczoraj znowu jeden z tych pięknych, emocjonujących i krzepiących dni, które dają świadectwo, iż klasa robotnicza jest potęgą, do której przyszłość należy i że żyje w niej duch solidarności klasowej.**

**Niezliczone tłumy robotnicze, które wyległy wczoraj na ulice Warszawy i pod czerwonemi sztandarami przeciągały pochodami przy dźwiękach orkiestr i przy śpiewie pieśni rewolucyjnych, były aż nadto wymowną odpowiedzią na głupie krakanie najętych piszczyków, zwiastujących w szmatławych gazetkach swoich rychły zgon socjalizmu.**

**Taki dzień, jak wczorajszy, umacnia ducha, krzepi serca i napełnia nas wiarą w niepożyte siły proletarjatu, który, gdy wybije godzina porachunku, jak jeden mąż znajdzie się pod czerwonemi sztandarami socjalizmu, niosącemi mu Wolność i Wyzwolenie.**

***

**Do triumfu tegorocznego Święta Robotniczego w niemałym stopniu przyczyniła się tegoroczna wyjątkowo wczesna wiosna. Jest to rzadki wypadek, aby już w dniu 1 maja bzy i kasztany kwitły, a drzewa stały w pełnej krasie swej świeżej ,soczystej zieleni, jak to zachodzi w tym roku. Wczorajszy zaś dzień wyróżnił się szczególnie piękną pogodą. Ani jedna chmurka nie mąciła błękitu nieba, a słońce piekło, jakgdyby to był 1 lipca, a nie 1 Maja i jakgdyby niedość mu było purpusy setek sztandarów i purpurą oraz szkarłatem malowało szare twarze robotnicze.**

**Imponujący swemi rozmiarami pochód wczorajszy, masa sztandarów i transparentów, umajonych kwieciem i zielenią, nastrój demonstrujących mas, świetny przebieg zgromadzenia, pochodu i akademji oraz znakomita i sprężysta organizacja naszej milicji — wszystko to razem złożyło się na całość piękną i wspaniałą, która na długo zapisze się w sercach robotniczych.**

***

**Wczorajszy pochód wyróżniał się szczególnie udziałem po raz pierwszy DZIELNICY ANNOPOL, zamieszkanej — jak wiadomo — przez najbiedniejszych z biednych, bezdomnych i bezrobotnych. Wśród annopolan uderzała obecność LICZNYCH KOBIET Z DZIEĆMI, które około 3 godzin poświęciły na drogę na punkt zborny.**

**Tak samo po raz pierwszy brali udział w pochodzie socjalistycznym bezdomni ulokowani w osławionym „POLUSIE", którzy zdobyli się na własny piękny sztandar.**



FRAGMENT ZGROMADZENIA NA PLACU GRZYBOWSKIM. NA PIERWSZYM PLANIE GRUPA CZERWONYCH HARCERZY.

## Zbiórki na dzielnicach

### POWIŚLE.

Pierwszą z dzielnic, przybyłych na plac Grzybowski, było Powiśle. Zgromadzenie zaczęło się o godz. 10.15, zagaił tow. **Misierowski**, przemawiali tow. **Neubauer** oraz tow. **Chariton** im. ZNMS. Rezolucję odczytał tow. **Misiorowski**. Zebrani po każdem przemówieniu wznosili okrzyki rewolucyjne. Pochód wyruszył o godz. 10.45. W pochodzie wyróżniała się grupa harcerstwa oraz ZNMS (akademicy), oraz przedewszystkiem orkiestra Elektrowni.

Na rogu Nowego Światu i Wareckiej tłumy podjęły okrzyki, rzucane przez pochód przeciw faszyzmowi i dyktaturze.

### DZIELNICA WOLA.

W frybryce Lilpopa o godz. 9 otwarto bramę dla umożliwienia publiczności wzięcia jaknajliczniejszego udziału w obchodzie.

Do zgromadzonych w liczbie egórą 1000 towarzyszów, przemawiali tow. **Kaźmierczak** i tow. **Dratwa**. Przemówienia na dzielnicy Wola wygłosili: tow. **Benkiel** i tow. **Podniesiński**.

Następnie uformował się pochód w liczbie ponad 3000 osób, reprezentujących fabryki: Lilpopa, Franaszka oraz dzielnicę „Wola" i podmiejską Chrzanów. W pochodzie zwracał uwagę liczny oddział rowerzystów, młodzież ze sztandarami oraz kobiety i dzieci.

Nastrój nacechowany był powagą i spokojem. Jedynie na rogu Bema, pełniący służbę przodownik P. P. usiłował rozpędzić pochód dzielnicy Chrzanów. Dzielna postawa robotników i tłumu ulicznego udaremnił zakusy policji.

Imponujący pochód, przy dźwiękach orkiestry i entuzjastycznych okrzykach, podchwytywanych przez zwarte szeregi towarzyszów — ruszył w kierunku placu Grzybowskiego, aby połączyć się następnie z dzielnicą Jezorolima.

### DZIELNICA „JEROZOLIMA".

Już od wczesnego ranka zarówno w lokalu dzielnicy, jak również na podwórzu i ulicy, zaczął się gromadzić przybrany w czerwień tłum towarzyszek i towarzyszów, oczekujących rozpoczęcia obchodu.

O godz. 10 uroczystość zagaił przewodniczący dzielnicy tow. **Wilczyński**, poczem tow. **Socha** im. Zw. Zaw. wyjaśnił znaczenie i wagę Święta Robotniczego 1 Maja.

Przemawiali jeszcze im. Zw. Tramwajarzy tow. **Wójcicki**, oraz im. Zw. Rob. Budowlanych tow. **Czerwiński**. W końcu jeszcze raz przemawiał przewodniczący dzielnicy tow. **Wilczyński**, poczem uformował się pochód ze sztandarami i orkiestrą, do którego przyłączyła się dzielnica Wola. Połączony pochód w zwartych szeregach ruszył na plac. Grzybowski.

### ŻOLIBÓRZ.

Na Żoliborzu odbyło się zgromadzenie, na którem przemawiali tow.: **Uziębło, Mitzner** i **Felsenhardtówna**. Poczem ruszył liczny pochód na pl. Grzybowski.

### ŚRÓDMIEŚCIE.

Na licznem zgromadzeniu towarzyszy przemawiali tow.: **Koral, Kurowski** i **Cohn**.

### CZERNIAKÓW.

Zgromadzenie zagaił tow. **Banasik**, przemawiali tow.: **Młynarski** i **Kamiński**.

### STARÓWKA.

Zgromadzili się tu tramwajarze z orkiestrą własną, Związek Transportow-



GRUPA ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH W POCHODZIE.

ców z efektownemi sztandarami sekcyj żeglugi, żwirników, tragarzy węgla M. T. W. S. i szoferów, jak również Związek Rob. Przem. Spożywczego.

O godz. 10 zaczęło się zgromadzenie, na którem przemawiali tow.: **Rongens** i **Winterok**.

### OCHOTA.

Na licznem zgromadzeniu przemawiali tow.: **Cymerman** i **Karnioł**.

### PRAGA.

Na zgromadzenie dzielnicy przybyły poszczególne pochody z fabryk i warsztatów: „Zbrojownia", kolejarze, „Drucianka", „Dzwonkowa", tramwajarze, bezdomni z „Polusa"

Przemawiali ttow. **Grzeczkowski** i **Kuryłowicz**.

Z dzielnicą praską łącznym pochodem ruszyły: Grochów, Annopol, N. Bródno, Żerań i Henryków.

### ANNOPOL.

Dzielnica Annopol przygotowała się zawczasu do obchodu. W nocy ubiegłej na kominie huty szklanej zawieszono sztandar z literami P. P. S., który zdjęła specjalnie sprowadzona straż ratuszowa, bo miejscowa nie chciała tego zrobić. Sztandar zdjęto dopiero rano. Domy na Annopolu udekorowano chorągiewkami. Na dzielnicy odbyła się zbiórka milicji w liczbie 182 osoby. Część milicji udała się na miejsce zbiórki, część odprowadziła orkiestrę z granic Annopola na miejsce zbiórki.

Zgromadzenie o godz. 8 rano zagaił tow. **Jezierski**, poczem przemówił tow. **Bugajski**. W czasie jego przemówienia policja rzuciła się do trybuny na czele z komendantem posterunku **Przymusem**. Miejscowe towarzyszki nie dopuściły do trybuny policjantów.

Przemawiali jeszcze tow. **Fołek**.

Pochód annopolski miał bardzo liczną grupę kobiet oraz harcerzy. Uderzał w oczy transparent z napisem **„Annopol — miasto głodu i nędzy"**.

### MOKOTÓW

Przemawiali ttow.: **Górnicki, Stopnicki, Ładkowski, Lik** (młodzież).

## Na Placu Grzybowskim

Na godz. 11-ą punktualnie poszczególne pochody z dzielnic partyjnych przybyły na *plac Grzybowski*. Nieprzeliczone mrowie ludzkie zalało olbrzymi plac. Gdy pochód ruszał w ulicę Królewską, jeszcze szereg pochodów dzielnicowych zdążały na na plac Grzybowski.

Pochody z dzielnic: *Praga, Annopol, Nowe - Bródno, Grochów* nie mogły już dojść do placu, tak, że weszły na czoło ogólnego pochodu.

## Pochód

Rozwinął się pochód. Stwierdzić możemy z wszelką pewnością, że takiego pochodu pierwszomajowego Warszawa nie widziała od 10 lat.

Wstęga pochodu była tak długa, że gdy początek jej znajdował się na ul. Marszałkowskiej, róg Chmielnej, koniec był na placu Teatralnym.

Szły zwarte, gęste szeregi; przeważnie po 8 osób w każdym. A nad niemi nieprzeliczona ilość czerwonych sztandarów, transparentów z hasłami majowemi, chorągiewek z napisem *„Niech żyje P. P. S.*,

Grają orkiestry, brzmią pieśni robotnicze. Malowniczo odcinają się niebieskie bluzy młodzieży TUR-owej; długie zastępy *„Czerwonych Harcerzy"*, udekorowani *rowerzyści*.

Wszystkie twarze rozradowane, promienne; sztandary lśnią w słońcu.

Idą w zwartym ordynku: dzielnica *Wola*, fabryki: *Lilpop, Gerlach, Henneberg, Franaszek, Klawe*, przędzalnia *„Wola"*, dzielnica *Powiśle, kolejarze* (poszczególne Koła ze sztandarami, oraz przy dzielnicach: *Powiśle, Praga* i *Nowe Bródno), Sport Robotniczy*, dzielnica *Czerniaków, Elektrownia* z piękną orkiestrą i ładnie udekorowaną młodzieżą sportową, *Czerwoni Harcerze*, długie szeregi *Organizacji Młodzieży T.U.R.-owej, Akademicy*, dzielnica *Mokotów*, fabryki: *„Awiata", „Motor"* i *„Gumówka"*, zwarte szeregi *tramwajarzy, robotników miejskich* w swoich bluzach robotniczych, imponująca kolumna *strażaków*, pracownicy *szpitali* i *szkół, Wydział Kobiecy, Nowy Chrzanów*, bezdomni z *„Polusa"*, dzielnica *Marymont - Żoliborz*, baraki *Żoliborskie*, sportowcy z *Marymontu*, wydziedziczeni i eksmitowani ze *„Zdobyczy Robotniczej"*, robotnicy z *Marymontu*, dzielnica *Praga* z fabrykami: *Zbrojownia, Pocisk, Dzwonkowa, Drucianka;* dzielnica *Grochów;* dzielnica *Nowe Bródno;* długie zastępy kolejarzy; dzielnica *Annopol* (poraz pierwszy); bezdomni i bezrobotni z baraków; robotnicy z *Żerania* i *Henrykowa;* dzielnica *Śródmieście; Koło Drukarzy;* dzielnica *Jerozolima; Okopy; „Skra"* z dużemi zastępami młodzieży robotniczej; *Zw. Metalowców; garbarze, tytuniowcy, futrzarze, kaflarze, brukarze; fabryki chemiczne; budowlani; Stow. b. Więźniów Politycznych;* dzielnica *Ochota*, garbarnia i fabryka *„Skoda"*, bezrobotni; dzielnica *Starówka; Związek Transportowców (żwirnicy, piaskarze* i *żeglugowcy, szoferzy, „wagony sypial-*

(DALSZY CIĄG SPRAWOZDANIA NA STR. 2-ej)



„CZERWONY FRONT MŁODYCH — ZBURZY SPOKÓJ MAS". HASŁO MŁODZIEŻY TUROWEJ W POCHODZIE.

# Pierwszy Maj w stolicy

(Dalszy ciag sprawozdania ze str. 1-ej)

*ne“); Związek Spożywców; warsztaty tramwajowe, remiza Muranów;* dalej organizacje robotników żydowskich, zorganizowanych w *„Bundzie“* — również ze sztandarami i transparentami.

Przejście całego pochodu (gdy się obliczało, stojąc w jednem miejscu) trwało *1 godzinę i 15 minut;* pochód ciągnął się na przestrzeni 5 klm. i liczył *około 30 tysięcy osób.*

Trasa prowadzi przez ul.: Królewską, plac Piłsudskiego, Wierzbową, plac Teatralny, Trębacką, Focha, Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, Al. Jerozolimskie ,Marszałkowską aż do placu Dąbrowskiego.

Zwracają uwagę napisy na transparentach, między innemi: *„Precz z dyktaturą faszystowską“ „Czerwony front młodych zburzy spokój mas“* (efektowny transparent młodzieży Turowej); *„Żądamy wliczenia nauki szkolnej w godziny pracy“* (Sekcja Młodzieży Zw. Rob. Przem. Metalowego); *„Cześć bohaterom rewolucji austrjackiej“; „Żądamy społecznej gospodarki planowej“; „Żądamy tanich i zdrowych mieszkań“* (transparent bezdomnych); *„Precz z faszyzmem i jego sługusami“; „Protestujemy przeciwko obniżaniu płac robotnikom miejskim“* i *„Brońmy 8-godzinnego dnia pracy“* (użyteczność publiczna); *„Żądamy uruchomienia robót budowlanych i publicznych“* (budowlani); *„Niech żyje republika socjalistyczna“; „Annopol — miasto głodu i nędzy“ i t. d.*

*Annopol* niósł koło z trzema strzałami z napisem *„Precz z faszyzmem“.*

Powszechną wesołość wzbudzał zręcznie wykonany osiołek, na którym wypisane jest z jednej strony: „Ja zwalczam P. P. S.“, a z drugiej: „Dla mnie socjalizm obojętny“.

Ogółem w pochodzie jest *11orkiestr, 113* lekkich chorągiewek, *83* sztandary, *77* transparentów.

Przez całą długość trasy chodniki i wszystkie przejścia wypełnione są tłumem widzów, życzliwie przypatrujących się naszemu pochodowi.

Wystarczyło popatrzeć wczoraj na manifestujące masy, aby zrozumieć, ile jest prawdy w tem, co wypisuje prasa burżuazyjna na temat „końca socjalizmu“ (!!!), „braku siły atrakcyjnej w socjaliźmie“ i t. p. bredniach. *Olbrzymią, wspaniałą siłę atrakcyjną posiada idea, w imię której takie tłumy gromadzą się pod czerwonemi sztandarami.*

## Na placu Dąbrowskiego

**Na placu Dąbrowskiego** następuje rozwiązanie pochodu.

Tu przemawiają w podniosłych słowach z dwuch trybun: tow. **Arciszewski** — o hasłach, jakie w dn. 1 maja wysuwa P. P. S., **manifestując wspólnie z proletarjatem całego świata przeciwko faszyzmowi, dyktaturom, wojnie, bezrobociu, a w imię nowego sprawiedliwego ustroju socjalistycznego;** tow. dr. **Raabe** — o sile i wspaniałości naszego pochodu, będącej jednym z niezbitych dowodów potęgi socjalizmu; tow. **Socha** — o znaczeniu manifestacji majowej i walce rewolucyjnej proletarjatu, oraz imieniem **„Bundu“** — tow. tow. **Alter** i **Erlich.**

Między przemówieniami grają orkiestry.

***

Zwracało uwagę zachowanie się policji na pewnych odcinkach, kolidujące z rozporządzeniem Kom. Rządu. Np. zatrzymanie i odbieranie sztandarów robotnikom Nowego Chrzanowa; niedopuszczenie robotników Annopola na zgromadzenie przy świetlicy, odebranie dzieciom transparentu z napisem: „Precz z dyktaturą faszystowską“; zamknięcie placu Dąbrowskiego, na którym miał się rozwiązać pochód i utrudnienie przez to rozwiązania pochodu itd.

**Napisy na transparentach, trasy pochodu, miejsca zgromadzeń, oraz miejsce rozwiązania pochodu ustalone były przecież z Komisarjatem Rządu — i jeśli nas obowiązywały, to tembardziej powinny były obowiązywać władze bezpieczeństwa.**

## Aspirant Lang

W chwili, gdy czerwone harcerstwo przechodziło w pochodzie naszym koło bramy uniwersyteckiej, przy której stała zwarta grupa ok. 200 akademików endeckich, nagle do pochodu **dzieci** wpadło 3 policjantów i odebrało transparent z napisem „Precz z dyktaturą faszystowską“. Aspirant policji — J. Lang z II komisarjatu, powinien był rozumieć, że wdarcie się do pochodu 7-mioletnich **spowodować musi zamęt,** z którego mogą skorzystać oczekujący na właściwą okazję studenci - obwiepolscy i... prowokacja gotowa. Tylko dzięki interwencji przewodnictwa harcerzy i starszych towarzyszy incydent nie miał żadnych fatalnych skutków.

# Wielka akademja

## Pierwszomajowa

Sala kina „Splendid“ jest jedną z największych w Warszawie, a jednak na parterze i dwupiętrowym balkonie nie mogli pomieścić się wszyscy ci, którzy ściągnęli na akademję. W przejściach i pod ścianami, stanęły setki osób, dla których nie starczyło miejsc.

Na trybunie — dwa szeregi chorążych z czerwonemi sztandarami, z balkonów również powiewają sztandary. Rozjaśnione promieniami słońca, zaglądającego przez dach, lśnią nasze znaki krwawo złotym - blaskiem. Czerwień opanowała salę.

Początek. Orkiestra Związku Zaw. Prac. Elektrowni gra „Czerwonego“. Sala wstaje, słucha w skupieniu potężnych tonów bojowego marsza, a potem wybucha burzą oklasków. Ucisza się dopiero wtedy, gdy na trybunie staje przewodniczący CKW. PPS. i Warszawskiego OKR-u, tow. poseł Tomasz **Arciszewski.**

Mówi on o naszem święcie robotniczem. Przypomina, jak to w roku 1891 polski proletarjat wraz z robotnikami całego świata uroczyście uczcił ten dzień. Od tego czasu Międzynarodówka socjalistyczna i zawodowa uważa 1 maj za dzień solidarności i braterstwa klasy robotniczej. Gdy przyroda budzi się do nowego życia, tego dnia proletarjat na zgromadzeniach żąda praw, domaga się spełnienia postulatów, nurtujących klasę robotniczą.

Dziś wysuwamy wiele z tych haseł, które były aktualne w latach przedwojennych, te ukochane hasła, za które towarzysze nasi ginęli na szubienicach, szli na Sybir, katorgę; dziś też walczymy za **Sprawę Robotniczą.**

Wśród nas, tu zebranych, brak wielu towarzyszy. Przedewszystkiem brak nam tych, którzy jeszcze w ubiegłym roku przemawiali na naszych zgromadzeniach: brak więźniów brzeskich, brak towarzyszy, znajdujących się na emigracji... (Na słowa tow. **Arciszewskiego** o więźniach brzeskich sala zareagowała okrzykami: „cześć im“, „niech żyją!“ i t. p. oraz hucznemi oklaskami).

Pozdrawiamy ich jaknajserdeczniej — mówi dalej tow. Arciszewski — życzymy, aby jaknajprędzej stanęli wolni, znów do pracy w naszych szeregach. Towarzysze **Dubois** i **Barlicki** przesyłają nam pozdrowienie dla Was.

Gdy ucichły oklaski i okrzyki tow. poseł mówi dalej, mówi o „grzebaniu“ Socjalizmu przez całą burżuazję.

A wszak próby rozbicia nas zawiodły. Jaworowski, Moraczewski, bandy Łokietka kurczą się z dnia na dzień. Jeszcze egzystują za pieniądze „sanacji“, bo potrzebni są do rozbijania, do wysługiwania się tym, co dają im pieniądze. Klasa robotnicza odwraca się z pogardą od zdrajców i bankrutów ideowych.

My, socjaliści, kroczymy osamotnieni. Chcą nam odmówić prawa do życia, nam, którzy najwięcej zdziałaliśmy w walce o Polskę.

Domagamy się obecnie w Polsce tego, czego żądaliśmy w latach rewolucji.

Faszyzm nie przebiera w środkach, chce pokłócić klasę robotniczą. Wysuwa również w tym celu hasła antysemityzmu. Ale dzisiejsza manifestacja świadczy wyraźnie o solidarności klasy robotniczej. Na zgromadzeniach pierwszomajowych w całym kraju manifestujemy razem z towarzyszami Żydami, Niemcami i Ukraińcami.

Mówiąc o Austrji, tow. **Arciszewski** wśród oklasków zgromadzonych, przesłał pozdrowienia bohaterskim towarzyszom austrjackim, znajdującym się na emigracji.

Nasze obecne zawołania — to:

Niech żyje Międzynarodowy Socjalizm i P. P. S.

Precz z faszyzmem, dyktaturą i ciemiężycielami!

Niech żyje Wolność!

***

Rozpoczęła się część artystyczna. Uwertura **„Robespierre“** Litolfa i **„Wiązanka melodyj robotniczych“** układu tow. B. Turczyńskiego, wykonana przez orkiestrę Zw. Prac. Elektrowni pod batutą B. Turczyńskiego. Dalej sekcja dramatyczna Org. Mł. TUR. Powązki wykonała **„Komunę Paryską“** Broniewskiego i **„Szpicla“**. Centralna Sekcja Teatralna T. U. R. pokazała nam **„Śląsk śpiewa“** J. Tuwima i **„Niema trzeciej strony barykady“** — Kara, opracowane pod kierunkiem ob. H. **Buczyńskiej.**

Dalej K.R.S.K. „Start“ odtworzył **„Pieśń pracy“** i **„Międzynarodówkę“**, zainscenizowane pod kierunkiem ob. J. **Hryniewickiej** i **Bratówny.**

I znów występ naszej młodzieży. Sekcja dramatyczna T. U. R. im. Okrzei pokazała nam bardzo dobrze wykonane **„Wypadki wiedeńskie“** w deklamacji chóralnej i **„Pieśń rewolucyjną“**. Ob. H. **Ładosz** zadeklamował **„Nike“** i **„Lekkoatletyka“** Broniewskiego, oraz Tuwima **„Do prostego człowieka“**.

Zwracało uwagę, że poza ob. H. **Ładoszem,** całą część artystyczną wykonały nasze własne, robotnicze, zespoły.

W imieniu „Bundu“ przemawiał tow. **H. Erlich.**

Jeszcze raz przemówił tow. **Arciszewski** i śpiewem „Międzynarodówki“ zakończono akademję.

***

Warsz. Okr. Kom. Rob. PPS serdecznie dziękuje wszystkim tym, którzy przyczynili się do uświetnienia akademji.

***

*Osobne słowo uznania oraz zaszczytna wzmianka należy się orkiestrze Pracowników Elektrowni.*

***Z pośród orkiestr amatorskich i pracowniczych orkiestra Elektrowni ostatniemi czasy zaczęła wysuwać się na czoło wszystkich innych. Jest to w równej mierze zasługą dyrektora orkiestry tow. TURCZYŃSKIEGO, jak i całego zespołu, który w wolnych od pracy chwilach nie szczędzi czasu na próby i doskonali się coraz bardziej oraz rozszerza swój repertuar.***

*Ambicja artystyczna dyrektora i zespołu sprawia, że orkiestra nie zadowala się utworami pisanemi na orkiestrę dętą, lecz sięga do poważnego repertuaru orkiestr smyczkowych.*

*Wykonanie na wczorajszej akademji w „Splendidzie“ uwertury LITOLFFA „ROBESPIERRE“ pod względem ekspresji i czystości tonu w niczem nie ustępowało wykonaniu przez orkiestrę symfoniczną zawodowych muzyków.*

*Następnym zkolei utworem poza marszami robotniczemi, wykonanym przez zespół orkiestry Pracowników Elektrowni była wiązanka pieśni rewolucyjnych i śpiewów więziennych w układzie dyrektora tow. Turczyńskiego.*

*Jest to utwór nadzwyczaj zręcznie z dużą znajomością zasad kompozycji i harmonji skomponowany i powinien znaleźć się w stałym repertuarze wszystkich orkiestr robotniczych. Na wiązankę składają się zarówno „Na barykady“, „Marsyljanka“ i Międzynarodówka“, jak „Hymn Młodzieży“ Mazur kajdaniarski oraz szereg pieśni więziennych.*

*Tłumy robotnicze brawami i oklaskami dziękowały dzielnej orkiestrze, jak i jej znakomitemu kierownikowi tow. Turczyńskiemu.*

# Akademja Młodzieży

Wczoraj o g. 3,30 popoł. salę „Ateneum“, udekorowaną sztandarami, szczelnie wypełniły błękitne koszulki młodzieży. Akademja, zorganizowana wspólnie przez **W.O.M. T.U.R. i Czerwone Harcerstwo,** oraz Związek Młodzieży bundowskiej **„Cukunft“** (Przyszłość), ściągnęła tłumy młodzieży.

Rozpoczęło ją gorące i pełne zapału **przemówienie** tow. **Mitznera, który** przemawiał w imieniu T.U.R.-a i Czerw. Harcerstwa. Wzruszający był moment, gdy na wspomnienie straconych towarzyszy austrjackich sala samorzutnie zareagowała powstaniem z miejsc.

Następnie odbyło się przekazanie Partji grupy starszych TUR-owców, których witał w imieniu P. P. S. tow. dr. **Próchnik.**

Z produkcyj artystycznych, uzupełniających pierwszą część obchodu, wyróżnił się żeński zespół rytmiczny **„Jutrzni“** pod kier. tow. **Szpacenkopf,** wykonaniem dwuch tańców plastycznych, z których jeden, inscenizowany przy melodji „Na barykady“... i „Międzynarodówki“, wypadł imponująco.

W drugiej części Akademji przemawiał imieniem „Cukunftu“ tow. **Blitt.**

W dalszym ciągu Koło Org. Młodz. T.U.R. wykonało deklamację chóralną „Wiedeń“, a następnie znakomity chór „Cukunft'u“ pod batutą tow. **Gladsztajna,** odśpiewał szereg pieśni robotniczych po polsku i po żydowsku.

Duże wrażenie zrobił występ młodziutkich „Czerwonych Harcerzy“, a zwłaszcza ich wzruszające pozdrowienie dla tow. **Dubois,**

Zakończyły Akademję: zbiorowa recytacja „Komuny Paryskiej“, oraz produkcje zespołów śpiewaczych TUR-a i Czerwonych Harcerzy.

Cała część artystyczna stała na wysokim poziomie, młodzież zaś rywalizowała w objawach entuzjazmu i przywiązania do Socjalizmu.

## Obchody pierwszomajowe „Bundu i „Poalej Sjonu“

**Sprawozdania z obchodu pierwszomajowego „POALEJ - SJONU“ (Zjedn. z C. S.), oraz Akademji pierwszomajowej „BUNDU“ podamy w jutrzejszym numerze „ROBOTNIKA“.**

# Imprezy sportowe

## w dniu Święta Robotniczego

W dniu Święta Robotniczego odbył się na boisku Skry międzymiastowy mecz robotniczy **Warszawa — Łódź** o puhar, ufundowany przez b. prezydenta m. Łodzi, tow. **Ziemięckiego.**

Zwyciężyła drużyna Łodzi w stosunku 1:0 (0:0), zdobywając puhar na własność.

Gra była ładna, fair, prowadzona ambitnie ze strony obu drużyn. Łódź była naogół nieco lepsza technicznie i bardziej zgrana. Decydująca o zwycięstwie bramka padła w ostatnich minutach ze strzału tow. **Korporowicza.**

Przed zawodami gości powitał im. WRSKO tow. **Domosławski.** Odpowiedział przedstawiciel Łodzi, tow. **Zatke.**

***

W przerwie zawodów odbyły się trzy biegi sztafetowe. Pierwszy **3 × 1000 mtr.,** wygrała **Skra I** w czasie 8:54 sek. przed **Sarmatą** (zdyskwalififkowany za zgubienie pałeczki), **Jutrznią** i **Skrą III** (razem przybyły do mety), oraz **Skrą II** i **Czerwonymi“** z Legjonowa.

Drugą sztafetę **4 × 100 mtr.** wygrał **Sarmata** w czasie 49 sek. przed **Skrą I** 49,2 sek. i **Skrą III.**

Sztafetę kobiecą **200×50 × 50 × 100 mtr,** wygrała **Skra I** w dobrym czasie 57,2 sek. przed **Skrą II.**

***

Boisko było pięknie udekorowane.

# Obchód majowy trzech Zet

A jakże! W dniu Święta Robotniczego panowie z 3-ch Z przypominają sobie, że mają udawać robotniczą organizację i wychodzą na ulice. W tym celu spędza się na gwałt biednych urzędników, których jeszcze nie zredukowano i pod grozą redukcji każe im się defilować pod dźwięki I Brygady.

Orkiestry grają marsza, a wtórują im kiszki głodomorów - urzędników, którym ponadto niewolno zanadto się męczyć, żeby im starczyło sił i na 3-go maja i na 19 marca i na pochód pożyczkowy i na pochód konstytucyjny i t. d., i t. d.

Transparenty panowie z trzech Zet także mieli, a hasła wyciągnięte były z ksiąg filozoficznych. Jeżeli za rok organizacja ta jeszcze będzie istniała i będzie sobie urządzała defiladę 1-majową, to z pewnością przeczytamy na transparentach tego rodzaju rewolucyjne hasła, jak: „strzeżonego Pan Bóg strzeże“, „pilnością i pracą ludy się bogacą“ „kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje“ „czapką, papką i solą ludzie ludzi niewolą“, „pokorne cielę dwie matki ssie“ i t. p.

Bardzo pięknie udekorowany był balkon siedziby Z. Z. Z. A więc nad godłem państwowem portrety p. Prezydenta Rzeczypospolitej i p. Marszałka Piłsudskiego, a nad tem napis „Cześć pracy“, a wysoko nad wszystkiem innem jakiś portret, ale kogo wyobraża — trudno było zobaczyć. Jedni mówili, że to portret p. Jędrzeja, inni mówili, że to portret słynnego „rewolucjonisty“ rosyjskiego na Z., który robił to samo, co trzy Z.

## Pochód B.B.S.

**Pochód BBS trwał 20 parę minut. Naliczyliśmy 740 par czwórek, co daje mniej więcej 3 tysiące.**

**Transparentów i sztandarów było koło 90. Orkiestry w liczbie 9, z wyjątkiem orkiestr gazowni i elektrowni, były małe, po 7 instrumentów.**

**Jaworowski węszył coś na placu Teatralnym i z widocznym niepokojem wypatrywał czegoś z różnych stron. Sprawiał wrażenie trybuna ludowego w poszukiwaniu audytorjum. Okrzyków na cześć Piłsudskiego nie słyszało się. Nie mogliśmy też zauważyć portretu Marszałka. Za to niesiono portret... Marksa, żeby trudniej było zgadnąć, o co tym panom chodzi.**

**Ku swemu zdumieniu, przechodnie czytali napisy: „Precz z faszyzmem“, „precz z dyktaturą“ i „precz z solidaryzmem“. Ciekawe było również hasło „precz z redukcjami w magistracie“. Na złość widocznie p. Szpotańskiemu! (WRAP).**

## „Nowi czciciele“ 1-go Maja

**Organ „Legjonu Młodych“ p. t. „Państwo Pracy“ umieścił „rrewolucyjną“ odezwę, nawołującą do porzucenia pracy i świętowania 1-go Maja.**

**Z okien lokalu „Legjonu“ (Nowy Świat 38) powiewały dwa czerwone sztandary „Legjonu“.**

Wedle tych młodzieńców, marsz. Piłsudski jest wodzem proletarjatu polskiego.

**Jakoś proletarjat polski nic o tem nie wie.**

**Sprawozdania ze zgromadzeń dzielnicowych podajemy według relacyj „Warszawskiej Robotniczej Agencji Prasowej“.**

# Pierwszy Maj w całym kraju

## Kraków

(Telefonem od własnego korespondenta)

**W tym roku obchód pierwszomajowy skupił tak ogromne masy robotników i pracowników umysłowych Krakowa, jak nie bywało oddawna.**

**Olbrzymi pochód z dziesiątkami sztandarów i transparentów ruszył z przed Domu Robotniczego przed g. 10-tą na Plac Jabłonowskich, gdzie odbyło się imponujące zgromadzenie ludowe. Przewodniczył tow. ZIFER, przemawiali tow. tow.: M. NIEDZIAŁKOWSKI i R. BATOR. Rezolucja PPS została uchwalona wśród nieustannych oklasków i okrzyków.**

**Pochód przeszedł następnie na Rynek, gdzie został rozwiązany pod pomnikiem Mickiewicza po przemówieniu przedstawiciela Bundu, przedstawiciela akademickiej młodzieży socjalistycznej, i tow. BOGATKO.**

**Na ul. Grodzkiej połączył się z naszym pochodem pochód Bundu.**

**Przez cały czas marszu wielotysięcznego pochodu publiczność, zgromadzona tłumami na trotuarach, witała go z niezmierną serdecznością, śpiewając pieśni, które grały orkiestry i wznosząc okrzyki na cześć P. P. S.**

Kraków Robotniczy okazał raz jeszcze jeden, że pozostał taką jak był zawsze twierdzą starej gwardji socjalistycznej.

**Milicja działała z całą sprawnością. Organizacja techniczna pochodu była bez zarzutu.**

## Łódź

(telefonem).

Tegoroczna demonstracja proletarjatu łódzkiego w dniu Święta Robotniczego wypadła nader okazale.

Ogólny pochód P. P. S., Bundu i Niem. Socjal. Partji Pracy, oraz klasowych Związków Zawodowych liczył **około 25,000 do 30,000 ludzi.**

Pochód wyruszył z Wodnego Rynku ul. Główną, Piotrkowską, 11-go Listopada na groby poległych bojowców, gdzie po złożeniu wieńców, do olbrzymiego tłumu przemawiali tow. tow.: **Chodyński, Szewczyk, Wachowicz, Głażewski, Goliński** (P.P.S.), **Heike, Zerbe** (N.S.P.P.), **Netkowicz i Zelmanowicz** (Bund).

Próby prowokacji grupy wyrostków Narod.-„Socjalistów" stłumiła milicja P. P. S. w zarodku.

Pochód ZZZ. razem z Frakcją zdołał zgromadzić razem zaledwie 600 osób.

## Lublin

(telefonem)

Obchód święta majowego rozpoczął się w Lublinie już w niedzielę, 29 kwietnia akademją dziecięcą, zorganizowaną w lokalu Z. Z. K. przez Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Na program akademji złożyły się: przemówienie tow. **J. Kunickiej**, deklamacje i śpiewy dzieci, oraz przedstawienie teatrzyku kukiełek. Młodociana publiczność wypełniła szczelnie salę związkową.

W poniedziałek 30 kwietnia wieczorem odbyło się przedmajowe zebranie młodzieży.

W dniu 1 maja o godz. 6 rano odegrano pobudkę na ulicach miasta, a o g. 9 rozpoczęło się zgromadzenie na placu Bychawskim. Przemawiali tow. tow. **W. Przedmojski, B. Winnicki i A. Pastusiakowa.**

Po przemówieniach uformował się pochód ze sztandarami oraz orkiestrą kolejarzy. Pochód przeszedł przez miasto na ulicę Lipową. Przed Bramą Krakowską nastąpiło tradycyjne w Lublinie zbratanie się z socjalistycznymi robotnikami żydowskimi, zorganizowanymi pod sztandarami „Bundu". W pochodzie PPS i klasowych związków zawodowych zwracała w roku bieżącym uwagę **znaczna ilość kobiet**, w pochodzie „Bundu" — **ogromna ilość młodzieży.** Na wspólnem masowem zgromadzeniu, liczącem około sześciu tysięcy osób, przemawiali tow. tow.: **W. Baranowski** imieniem miejscowych organizacyj PPS i klas. zw. zaw., tow. **S. Herszenhorn** imieniem „Bundu", oraz jako ostatni mówca, tow. **W. Wohnout** im. CKW. PPS.

Odczytaną przez tow. **Baranowskiego** rezolucję (znaną czytelnikom „Robotnika") przyjęto jednogłośnie. Cała uroczystość przebiegła w nastroju podniosłym i w zupełnym porządku. Z niczyjej strony nie było nawet prób rozbicia solidarności klasowej manifestujących.

## Poznań

(Telefonem)

W Poznaniu obchód 1-szo majowy zgromadził znacznie więcej osób niż w roku ubiegłym. Pochód przez miasto trwał półtrzeciej godziny. Niesiono kilkadziesiąt transparentów i liczne sztandary.

Popołudniu odbyło się w ogrodzie ZZK. zgromadzenie na którem przemawiali tow. tow. **Różański, Rusinek i Grajek.** Rezolucję pierwszomajową przyjęto jednomyślnie.

Wieczorem odbyła się Akademja TUR. Wygłoszono przemówienia okolicznościowe, następnie odbyła się część artystyczna.

## Mława

(telefonem).

W Mławie odbyło się olbrzymie zgromadzenie robotnicze przy dużej obecności robotników rolnych z okolicznych folwarków. Przed zgromadzeniem odbył się pochód, w którym zwracała uwagę duża grupa towarzyszy z Poalej-Sjonu.

Na zgromadzeniu przemawiali tow. tow.: **Grzelak, Obarski i Szabelski** (z Przasnysza). Rezolucję C. K. W. przyjęto jednomyślnie.

Na wczorajsze uroczystości robotnicze ściągnięto do Mławy większe oddziały policji. Zabiegi miejscowych władz, aby zredukować rozmiary demonstracji wczorajszej nie dały rezultatu.

## Skierniewice

((Telefonem).

Na zebraniu pierwszomajowem przewodniczył tow. Koch. Z ramienia naszej Partji przemawiał tow. A. Krieger, z ramienia Bundu — tow. **Kirsz.** Obecnych było 800 osób, które z zapałem przyjęły rezolucję pierwszomajową. Po zgromadzeniu odbył się pochód.

## 5000 robotników demonstruje w Pruszkowie

W Pruszkowie obchód pierwszomajowy wypadł świetnie. Pochód zgromadził około 5,000 robotników z P. P. S., Bundu i Poalej-Sjonu. Z.Z.Z. i B.B.S. nawet się nie pokazały. Faszyści z pod znaku O.N.R. otrzymali praktyczny wykład swojej teorji.

Na zgromadzeniu dłuższe przemówienie wygłosił tow. **Brzozowski** z Warszawy. Przemawiali pozatem: w imieniu Poalej-Sjonu tow. **Landau** i w imieniu Bundu tow. **Jasiński.** Rezolucja pierwszomajowa przyjęta została jednomyślnie.

W czasie pochodu przygrywała orkiestra pracowników Elektrowni Pruszkowskiej.

Pochód został rozwiązany przy Kopcu Kościuszki.

## Zajście na Annopolu z B.B.S.

Grupa **BBS.** na Annopolu, licząca ok. 40 milicjantów pragnęła w jakikolwiek sposób sprowokować nasz pochód, przyczem pomagała jej policja.

Zagrodzili więc drogę naszej milicji, idącej na miejsce zbiórki i nie chcieli ustąpić. Wówczas podano komendę, że milicja ma iść naprzód. BBS-owcy po chwili wahania ustąpili, poczem ustąpiła też policja.

## Błonie

(telefonem).

W dniu 1 maja odbyło się w Błoniu zebranie przy Domu Ludowym. Przemawiał tow. **Roguski.** Rezolucję referenta przyjęto jednomyślnie.

Akademja, która się odbyła wieczorem zgromadziła przeszło 700 osób. Przemawiali tow. tow. dr. **Nowakowski i Jeżewski,** następnie odbyła się część artystyczna. Wieczór zakończono w podniosłym nastroju okrzykami na cześć P. P. S.

## Jabłonna

W Jabłonnie odbyło się wielkie zgromadzenie, na którem przemawiał tow. **Jeżewski** i przewodniczący miejscowej organizacji PPS.

Demonstrację komunistyczną policja rozpędziła, aresztując kilka osób. Podczas starć jeden z demonstrantów został ranny.

## Henryków koło Warszawy

Od godz. 6 rano zbierali się robotnicy przed lokalem partyjnym. Krótkie przemówienie tow. **Brzozowskiego** i pochód rusza. Orkiestra robotnicza z Zakładów Chemicznych w Winnicy na czele.

Pochód przybiera po drodze „nowe siły" i idzie do Warszawy, gdzie przyłącza się do dzielnicy Bródno i maszeruje razem.

## Zakazy

Władze administracyjne zakazały obchodów 1-majowych w **Ciechanowie, Przasnyszu i Sierpcu.**



**Czas odnowić prenumeratę za miesiąc maj**

# Pierwszy Maj zagranicą

## We Francji

Do południa Paryż miał naogół wygląd normalny. Tramwaje, autobusy i kolej podziemna kursowały normalnie. Czynne były również zakłady użyteczności publicznej. **W fabrykach tytoniowych i zapałczanych strajk był powszechny.** Władze przedsięwzięły specjalne zarządzenia, aby zapewnić spokój. Jak podaje prasa, w Paryżu i w okolicach skonsygnowano **12 pułków piechoty i 10 szwadronów kawalerji.** Niezależnie od tego zmobilizowano całą policję, która obsadziła wszystkie ważniejsze punkty.

Ministerjum spraw wewn. zakazało wszelkiego rodzaju pochodów. Największą uwagę zwrócono na meeting komunistyczny, zwołany do Vincennes. Meeting ten zgromadził tysiączne tłumy

Na przedmieściach Paryża doszło do licznych incydentów. W wielu miejscowościach doszło do bójek pomiędzy robotnikami, idącymi do pracy, a strajkującymi.

W **St. Denis** manifestanci zaatakowali kamieniami tramwaje. Dokonano licznych aresztowań. Do poważniejszych zajść nigdzie nie doszło.

Według danych Min. Spr. Wewn., również na prowincji panował względny spokój. **W Torcoing i Roubaix strajk był powszechny.** Do aktów sabotażu doszło w **Offranville,** gdzie na przestrzeni kilkuset metrów obalono słupy telegraficzne. W **Lille** podczas pochodu doszło do starcia między socjalistami a komunistami.

***

Dzień 1-go maja miał, o ile można wnioskować z dotychczas nadeszłych wiadomości z całego kraju z wyjątkiem poważniejszego incydentu na przedmieściu **Alfort-Ville** i kilku drobniejszych zajść, przebieg naogół spokojny. Liczba aresztowanych dotychczas nie przekracza 50 osób. Święto socjalistów w Paryżu pozostawało pod znakiem konwalji, sprzedawanych setkom tysięcy robotników. W niektórych dzielnicach wręczano manifestującym czerwone róże.

W godzinach wieczornych doszło do groźniejszych zajść na przedmieściu Paryża, **Alfort-Villle,** gdzie komuniści przecięli przewody elektryczne, zasilające tramwaje, co doprowadziło do przerwy w ruchu tramwajowym. Interwenjującą policję komuniści przyjęli gradem kamieni. Z domów robotniczych **ostrzeliwano policję. 5 policjantów zostało rannych.** Policja, po oddaniu kilku salw na postrach i po wezwaniu posiłków, wkrótce przywróciła porządek.

W **Angers** socjaliści, usiłując przeszkodzić posiedzeniu Unji Republikańskiej, rzucili na salę posiedzeń kilka bomb z gazami łzawiącemi, zmuszając w ten sposób obecnych do opuszczenia sali. Na ulicy doszło do gwałtownych starć pomiędzy uczestnikami zebrania oraz socjalistami i komunistami. Po obu stronach jest kilkanaście osób poturbowanych. Komendant policji bezpieczeństwa **Angers został ciężko ranny. Jednego policjanta zabito.** (ATE.).

## W Anglji

Dzień 1 maja minął w Londynie najzupełniej spokojnie. Lewe skrzydło Partji Pracy oraz komuniści zorganizowali pochody, które zdążały do Hyde Parku, gdzie wygłoszono liczne przemówienia, oraz powzięto szereg rezolucyj. Spokój nigdzie nie był zakłócony. (PAT.).

## W Stanach Zjednoczonych

Wiadomości, nadchodzące z różnych dzielnic Nowego Jorku oraz z całych Stanów Zjednoczonych stwierdzają, iż dzień 1 maja nigdzie nie był zakłócony poważniejszemi zajściami. Manifestacje nowojorskie odbyły się w jaknajzupełniejszym porządku. (PAT.).

## Wspaniały przebieg święta robotniczego w Hiszpanji

**Z Madrytu donoszą: Strajk powszechny objął w tym roku zarówno w Madrycie, jak i w Barcelonie wszystkie fabryki i zakłady użyteczności publicznej. Zamknięto również restauracje i bary. Pisma nie ukazały się poza oficjalną „Gazetą madrycką". Pracownicy telefonów uprzedzili dziennikarzy i agencje informacyjne, że nawet dla prasy nie zrobią wyjątku i przerwą pracę aż do godz. 22-ej. Wszystkie domy nie wyłączając mieszkań przeciwników ustroju republikańskiego były przybrane flagami. Po za drobnemi incydentami do zakłócenia spokoju nie doszło.** (PAT.)

## Skradzione święto

### W Austrji Dollfussa

Z Wiednia donoszą: Wczorajszy dzień, jedyne austrjackie święto państwowe „nowej Austrji", był niezwykle uroczyście obchodzony. Przy cudownej pogodzie proklamacja nowej konstytucji stała się ogólnem świętem. W wygłoszonej mowie, która była transmitowana przez radjo, kanclerz Dollfuss nakreślił zasady nowej konstytucji.

Spokój został naruszony tylko w bardzo nielicznych wypadkach przez hitlerowców i **„komunistów"**, którzy w niektórych miejscach rozrzucali ulotki propagandowe i przeciwrządowe. W godzinach rannych **„komuniści"** usiłowali w okręgu 20 i 12 urządzić demonstrację, czemu przeszkodziła policja. **Na przedmieściu Meidling doszło do starcia pomiędzy demonstrantami i policją, w czasie którego jeden policjant odniósł ciężką ranę.** (ATE).

(Nie potrzebujemy chyba zapewniać naszych czytelników, że pod „pseudonimem" komunistów oficjalnego sprawozdania należy rozumieć — socjalistów, którzy potrafili mącić „ogólne święto" triumfującego Dollfussa. Komunistów, jak wiadomo, nie było i niema **ani** w Austrji wogóle, ani w Wiedniu. **Red.).**

### W Niemczech Hitlera

Z Berlina donoszą: Od samego rana stolica Rzeszy stała pod znakiem obchodów „narodowego święta pracy". W ciągu nocy specjalne pociągi przywiozły ze wszystkich stron Niemiec delegacje, które wzięły udział w olbrzymiej manifestacji na polach Tempelhofu pod Berlinem. (PAT.).

### W Jugosławji

Z Belgradu donoszą: Przebieg święta robotniczego był w całym kraju zupełnie spokojny. Z wyjątkiem dzienników, które się dziś nie ukazały, we wszystkich innych przedsiębiorstwach pracowano normalnie. (ATE).

## Po dymisji Goeringa

Jak już podaliśmy w części nakładu wczorajszego, w Berlinie nastąpiła nieoczekiwana zmiana na stanowisku ministra spraw wewnętrznych Prus. **Goering** ustąpił z tego stanowiska, a jego miejsce zajął **Frick,** minister spraw wewnętrznych Rzeszy. W ten sposób **Goering** stracił swój wpływ na policję i administrację Prus.

W związku z nominacją dr. **Fricka** na stanowisko ministra spraw wewnętrznych Prus, zauważyć należy, że w tem Ministerjum nastąpiła już przedtem doniosła zmiana przez powierzenie kierownictwa pruskiej tajnej policji państwowej **Himmlerowi,** naczelnemu dowódcy sztafet ochronnych, który w ten sposób stopniowo zjednoczył w swojem ręku przywództwo nad całą policją polityczną Rzeszy.

## Dymisja Feya

**Prezydent Austrji Miklas przyjął zgłoszoną przez dotychczasowego wicekanclerza Austrji mjr. FEY'A dymisję. Na miejsce ustępującego mjr. Fey'a prezydent mianował wicekanclerza przywódcę Heimwehry, księcia STARHEMBERGA. Mjr. Fey obejmuje ministerjum bezpieczeństwa publicznego.** (PAT).

## Skazanie dyrektora S. Krzywoszewskiego

Sąd starościński wczoraj rano ogłosił wyrok, mocą którego b. dyrektor teatrów miejskich, p. Stefan **Krzywoszewski, został skazany na 3 miesiące bezwzględnego aresztu.**

**Obrona zapowiedziała apelację.**

## Parzyński skazany na 4 lata więzienia

Warszawski Sąd Okręgowy ogłosił wyrok w głośnej sprawie adw. **Parzyńskiego.**

**Parzyński został skazany na 4 lata więzienia, oraz na pozbawienie prawa wykonywania praktyki adwokackiej w ciągu lat pięciu po odbyciu kary.**

## 363,146 bezrobotnych zarejestrowanych

Według statystyki urzędowej liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Polsce wynosi obecnie 363,146 osób.

W Warszawie ilość bezrobotnych wyniosła 29.129 osób, w okręgu podwarszawskim 10.339.

Na Górnym Śląsku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 98,065 osób.

# WIADOMOŚCI SPORTOWE

## Pierwszy Maja

Sprawozdanie z pierwszomajowych imprez sportowych podajemy na innem miejscu.

## Tenis

SZWEDZCY TENISIŚCI W WARSZAWIE. Już w dniach 3, 4 i 5 maja Warszawa będzie terenem drugiego ciekawego meczu tenisowego. Tym razem do Warszawy przybędzie mistrzowska drużyna Szwecji A. I. K. ze Stokholmu na mecz z Legją. W skład drużyny szwedzkiej wchodzi m. inn. doskonały tenisista *Schroeder*, zwycięsca Borotry. Barw Legji bronią *Tłoczyński*, Maks *Stolarow* i *Wittman*. Program meczu obejmują 4 gry pojedyńcze i 1 podwójną. Spotkania rozegrane zostaną na kortach Legji.

## Boks

REPREZENTACJA POLSKI NA AMERYKĘ. Wczoraj w nocy Polski Zw. Bokserski ustalił definitywnie skład drużyny reprezentacyjnej na mecz bokserski Polska — Ameryka, który odbędzie się 18-go b. m. w Chicago.

Skład przedstawia się następująco: Rotholz, Rogalski, Kajnar, Sipiński, Misiurewicz, Majchrzycki, Karpiński i Piłat. W zespole tym znajduje się sześciu poznańskich bokserów i dwuch warszawskich (Karpiński i Rotholz).

Drużyna ta pozostanie do czasu wyjazdu, jak również w czasie podróży i w Ameryce pod opieką trenera Stamma. Razem z drużyną polską wyjeżdża prezes PZB, p. Baranowski i wiceprezes mec. Seydlitz.

## Kolarstwo

OTWARCIE SEZONU KOLARSKIEGO ELEKTRYCZNOŚCI. Na dwunastym kilometrze szosy radomskiej nastąpi jutro o godz. 10 otwarcie sezonu kolarskiego Elektryczności.

PROPAGANDOWY BIEG KOLARSKI SKRY DLA NIESTOWARZYSZONYCH. W najbliższą niedzielę, dn. 6 maja, odbędzie się propagandowy bieg kolarski Skry dla niestowarzyszonych na 50 klm. Start z boiska Skry ulicami: Wolność, Żelazna, Chłodna, Wolska, do Błonia i zpowrotem. Zapisy przyjmuje sekrearjat Skry do dn. 5-go maja włącznie.

## Lekkoatletyka

HELJASZ RZUCA DYSKIEM 47,20 mtr. W Poznaniu podczas wewnętrznych zawodów lekkoatletycznych Warty *Heljasz* poprawił rekord polski w rzucie dyskiem osiągając 47,20 mtr.

FANTASTYCZNY WYNIK W KULI. Amerykański miotacz kulą Jack *Torrance* uzyskał fantastyczny wynik w tej konkurencji, a mianowicie — 16 mtr. 80 ctm., co stanowi nowy rekord świata.

Początkowe obliczenia wykazały omyłkowo nawet 17 mtr. 056 cmt.

## Piłka nożna

ECHA AWANTUR NA MECZU W KATOWICACH. Jak podaliśmy w ubiegłą niedzielę na meczu IFC — Śląsk w Katowicach, doszło do wielkich awantur. M. in. gracz IFC *Gerlitz II* pobił gracza Śląska *Gedronia*. Pozatem zwolennicy IFC napadli na sędziego oraz pobili kilku dziennikarzy polskich, obecnych na meczu.

Zarząd Śląskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej postanowił *wykluczyć drużynę IFC z rozgrywek ligowych o mistrzostwo Śląska, zdyskwalifikować dożywotnio Gerlitza II i zamknąć boisko tego klubu.*

*Gerlitz II* został aresztowany, pozatem władze policyjne zabroniły rozgrywania meczów na boisku IFC z udziałem publiczności.

## Zapaśnictwo

NOWI MISTRZOWIE EUROPY W ZAPAŚNICTWIE. W Rzymie zakończyły się zawody zapaśnicze o mistrzostwo Europy. Mistrzostwo zdobyli w poszczególnych wagach (kolejno): *Tuvensson* (Szwecja) po raz trzeci zrzędu, *Pihlajamaki* (Finlandja) *Reine* (Finlandja), *Johansson* (Szwecja), *Bietags* (Łotwa), *Hornfischer* (Niemcy).

W klasyfikacji drużynowej zwyciężyła bezapelacyjnie Szwecja przed Finlandją. Trzecie miejsce zajęły równą ilością puntów Niemcy i Węgry.

# STAN POGODY

UPAŁY

Przewidywany przebieg pogody: w dalszym ciągu pogoda słoneczna i ciepła — przy lekkiej skłonności do burz, zwłaszcza w dzielnicach południowych. Słabe wiatry z kierunków południowych.



# Z tragicznej kroniki warszawskich ulic

POŻAR W FABRYCE AMUNICJI.

Przy ul. Kazimierzowskiej 62-64, w fabryce amunicji, armatur, odlewni metali i dzwonów S. Cholewiński i S-ka „Bebit", wynikł pożar na poddaszu parterowego murowanego budynku, wskutek wadliwie urządzonej belki w przewodzie dymowym. Na miejsce przybył III oddział straży ogniowej, który po 2-godzinnej akcji, pożar ugasił. Spaliły się poddasze i dach. Straty znaczne, lecz narazie nieustalone.

SAMOBÓJSTWO Z BRAKU PRACY.

Na rogu 11-go listopada i Targowej otruła się esencją ostową 28-letnia Stanisława Kosińska, bez pracy i bezdomna. Desperatkę przewiozło Pogotowie do szpitala.

UCIECZKA UMYSŁOWO CHOREGO.

Ze szpitala Centralnego Wyszkolenia Sanitarnego przy ul. Górnośląskiej uciekł przez parkan chory umysłowo. Na wszczęty alarm przez służbę, za uciekającym chorym pobiegł w Al. Ujazdowskich post. IX komis. Jan Rudziewicz. Gdy policjant schwytał chorego, ten porwał kamień i uderzył Rudziewicza w głowę. Drugi policjant szaleńca zatrzymał. Rannego Rudziewicza (poranienie głowy i wstrząs mózgu) opatrzyło Pogotowie i przewiozło do szpitala.

WYPADKI SAMOCHODOWE.

Na ul. Puławskiej nastąpiło starcie samochodu z furą, naładowaną żywnością dla krów. Wskutek starcia, woźnica Józef Wąsiewicz (Szopy Niemieckie) spadł z fury i potłukł się.

Przy zbiegu ul. Marszałkowskiej i Wilczej dostał się pod taksówkę Stefan Trąbka (Krucza 21), handlarz mlekiem. Trąbka doznał potłuczenia lewej nogi. Kierowca zwiększył szybkość i zbiegł.

TRAGICZNA ŚMIERĆ NAUCZYCIELKI.

Zamieszkująca samotnie przy ul. Granicznej 7 nauczycielka 47-letnia Stanisława Broniewska, znaleziona została we własnem mieszkaniu sparaliżowana, leżąca na podłodze. Atak paraliżu musiał nastąpić nagle, Broniewska, padając, uderzyła prawdopodobnie twarzą o stół. Pogotowie przewiozło Broniewską do szpitala, gdzie wkrótce zmarła.

# Co usłyszymy w radjo?

*ŚRODA*

7.00 Sygnał czasu. 7.05 Gimnastyka. 7.25 Muzyka z płyt. 7.35 Dziennik Poranny. 7.40 Muzyka z płyt. 7.35 Chwilka gospodarstwa domowego. 8.00 Program. 11.40 Przegląd Prasy. 11.50 „Życie kulturalne". 11.57 Sygnał czasu. Hejnał. 12.05 Orkiestry z płyt. 12.30 Wiadomości meteorologiczne. 12.35 Koncert szkolny. 14.00 Dziennik południowy. 15.05 Wiadomości o eksporcie. 15.10 Wiadomości gospodarcze. 15.20 Melodje z operetki. 15.20 Audycja dla dzieci. 16.20 „Skrzynka pcztowa" 16.35 Recital fortepianowy. 17.00 Koncert kameralny. 17.30 Odczyt. 17.50 Odczyt. 18.10 Zespół Kabaretu Literackiego. 18.50 Program. 18.55 Rozmaitości. 19.15 „Skrzynka pocztowa rolnicza". 19.25 Transmisja ze Lwowa. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik wieczorny. 20.00 „Myśli wybrane". 20.45 Odczyt aktualny. 21.05 Wieczór Mickiewiczowski. 22.00 Muzyka z płyt. 22.40 „Skrzynka radjowa". 23.00 Wiadomości dla komunikacji lotniczej. 23.05 Muzyka taneczna.

# Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Świat należy do ciebie!..."
APOLLO: „Csibi" z Fr. Gaal.
ANTINEA: „Uśmiech szczęścia" i film polski.
ATLANTIC: „Tańcząca Venus" z J. Cawford i Clark Gable.
AMOR: „Uśmiech szczęścia" i „Każdemu wolno kochać".
AS: „W cieniu krzyża".
BAJKA: „Bestja morska" i „Pat i Patachon jako wynalazcy prochu".
CASINO: „Bunt w Szanghaju".
CAPITOL: „Pat i Patachon jako kompozytorzy" i „Banita".



COLOSSEUM: „Pożar nad Wołgą" i rewja.
COLOSSEUM MAŁE: „Congorilla" i „Pat i Patachon w konkurach".
CRISTAL: „Ken Maynard — poskromiciel".
CYRK (kino Variete): „Port San Diego" i program atrakcyj.
CZARY: „Zaledwie wczoraj".
CORSO: „Dzieje grzechu" i rewja.
EUROPA: „Sekretarka osobista wychodzi zamąż".
FAMA: „Burza o brzasku" i „Szpieg w masce".
FILHARMONJA: „Sprytna dziewczyna".
FORUM: „King Kong".
GLORIA: „Branka syna puszczy".
HELJOS: „Brat djabła" z Denis King'em oraz Flipem i Flapem.
HOLLYWOOD: „Ich ostatnie spotkanie" i rewja.
IKS: „Kochanka włamywacza" i „Cham".
KOMETA: „Marsz Rakoczy" i rewja.
LOS: Od 4 „Banita". Od 8 „Zuzanna Lenox".
LUX: „Zabawka" i „Królowa Południa".
MAJESTIC: „Zemsta dr. Fu Manchu"



MIEJSKI: „Piękny jest świat". O g. 4 popoł. specjalny seans dla młodzieży.



MEWA: „Obiad o 8-mej" i „Noc w Chicago".
MASKA: „Dlaczego zgrzeszyłam" i „10 z Pawiaka".
NOWY SPLENDID: „Porwanie".
NOWA TOMBOLA: „Miłość na rozkaz" i „Sekret kobiety".
OKO PRASKIE: „Zakazana melodja" i „Biały szlak".
PALACE: „Byłem ci wierny" i rewja „Wiosna w Warszawie".
PAN: „Maharadża Rampura" i „Pod wrogim sztandarem".



PETIT TRIANON: „Świat bez mężczyzn" i „Przybłęda".
PRAGA: „Prywatne życie Henryka VIII" i rewja.
PROMIEŃ: „Szerlok Holmes".
RAJ: „Pod Twoją Obronę".
RIVIERA: „1002 noc" i „Cud wilków".
ROXY: „Pieśniarz Warszawy".
SOKÓŁ: „Byłem ci wierny" i „Szalona subretka".
STYLOWY: „Królowa Krystyna" z Gretą Garbo.
TON: „Zaledwie wczoraj".
UCIECHA: „Al 14 zatonęła".
UNJA: „Prokurator Alicja Horn" i rewja.

# Znakomity historyk — laureatem Warszawy

W poniedziałek, 30 kwiet. r. b. odbyło się posiedzenie sądu konkursowego nagrody literack. m. Warszawy na r. 1934.

Większością głosów nagroda przyznana została Szymonowi **Aszkenazemu** autorowi **„Księcia Józefa Poniatowskiego", „Łukasińskiego"** i innych.

(Wiadomość powyższą podaliśmy wczoraj w części nakładu).

# Z WCZORAJSZEJ GIEŁDY

*Dolar St. Zjedn. 5.23,75.*

Dolar złoty 8.94, Funt szterl. 27.07; Dolarówka 53.40; 3% Poż. Budowlana 43,80; 4% Poż. Inwestycyjna 112.50; 7% Stabilizacyjna 62.75.



# Co grają w Teatrach?

TEATR ATENEUM. Dziś komedja J. A. Kisielewskiego „Karykatury".



TEATR NARODOWY. Dziś i codziennie „Ucieczka" Galsworthy'ego.

Jutro w czwartek 3 maja dwa uroczyste przedstawienia: o godz. 4-ej pop. (ceny zniżone) „Zemsta" Fredry. O godz. 8-ej wiecz. „Wesele" Wyspiańskiego.

TEATR LETNI. Dziś komedja muzyczna „Domek z kart" Grannichstaedtena.

TEATR NOWY. Dziś „Simona" Devala (autora „Stefka", „Mademoiselle" i „Towariszcza").

TEATR POLSKI. Dziś i codziennie „Zbrodnia i Kara" Dostojewskiego.

Dnia 3 maja w teatrze Polskim o g. 3 pp. odbędzie się popularne przedstawienie „Dam i Huzarów" A. hr. Fredry.

TEATR MAŁY. Dziś sztuka pisarza francuskiego Duvernois „Janka".

TEATR „NOWA KOMEDJA" nieczynny w związku z dokonywaniem remontu.

TEATR „CYGANERJA": Codziennie nowa wielka rewja p. t. „Wesołe Jajko".

TEATR „KAMERALNY". Dziś i codziennie „Mazepa" Słowackiego i Adwentowiczem w roli wojewody.

TEATR „8,30" (Mokotowska 73) daje dziś i jutro komedję muzyczną Krzewińskiego i Brodzińskiego z muz. St. Ferszko „Polowanie na lamparta".

TEATR REWJI „MIGNON". Codziennie rewja „Wejdź do środka".

TEATR REWJI „MUCHA". Dziś „Jubileuszowa rewja".

TEATR DRAMATYCZNY (Hipoteczna 8). Dziś „Małżeństwo z konwenansu".

# Z ŻYCIA PARTJI

O. K. R. WARSZAWA PODMIEJSKA.

Posiedzenie odbędzie się jutro o g. 10 rano przy ul. Długiej 21.

Porządek dzienny: wybory samorządowe.

# Kto wygrał 12.000 dolarów?

Wczoraj odbyło się ciągnienie 4-proc. premjowej pożyczki dolarowej (serja III). Wygrane padły, jak następuje:

**Dol. am. 12,000 na Nr. 1358325.**

**Po 3,000 dol. na N-ry:** 181032 1222526.

**Po 1,000 dol. na N-ry:** 844238 819250 1469961 941154 174734 1393727 1188353.

**Po 500 dol. na N-ry:** 785918 172332 1248107 1163954 1266573 1161888 1154501 393495 650584 1476569.

**Po 100 dol. na N-ry:** 714028 160480 364020 895303 1457764 1233382 1465576 1285408 1166213 679976 603204 423156 1328229 124301 590415 209678 1352189 1234084 158798 45382 240222 1276747 1493593 1270708 1115877 1137844 292814 1269761 777672 550029 720345 659927 865411 444676 1092303 1056199 106857 1485132 1131585 1108542 327915 626834 1095811 890809 307435 321504 64325 891580 638662 1000865 743077 881977 168279 949421 811321 1106564 832463 690552 606541 891342 463169 1308420 967914 501351 1315238 795103 298476 73766 824426 682664 506808 263282 613327 877222 1049718.



WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr.
CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr.20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio szpaltowy, układ zwyczajnych 10-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: STANISŁAW NIEMYSKI. Wydawca: RADA NACZELNA P. P. S.

Odbito w Drukarni Spółki Nakładowo-Wydawniczej „Robotnik", Warecka 7.